

Joana Vasconcelos

Le Château des Valkyries

Med
børne- og
aktivitetsdel
til at
tage ud!

Ledsagehæftet til udstillingen

Med masser af baggrundsinformation om kunstværkerne

Arrangementer

på side 39 | #jointgenerations

Kort over museet og informationer om udstillingen og genstandene

Landesmuseen
Schleswig-Holstein

Kultur des Nordens.

Med venlig støtte fra

ZEIT
STIFTUNG
BUCERIUS

rochebobois
PARIS

unter der Schirmherrschaft
BOTSCHAFT.
CULTURA
MUSEUM

PROVINZIAL

Die Sparkassen sind Partner der
Stiftung Schleswig-Holsteinische Landesmuseen
Schloss Gottorf

zdfkultur
partner

NDRkultur

KOLOFON

Kuratorer

Ulrike Biedenbänder
Sonja E. Nökel
Thorsten Sadowsky
Ulrich Schneider

Uddannelse og formidling

Friederike Bill
Thekla Kock

Design og sats

Jürgen Schüller

Print

Saxoprint
Naturpapier FSC af bæredygtigt
træ

Billedkreditering

Alle billeder af Joana Vasconcelos' værker:
VG Bild-Kunst, Bonn 2024

S. 1, 17: *Valkyrie Marina Rinaldi*, 2014,
© Anne Greuzat - Courtesy La Patinoire
Royale
S. 3, 5, 16, 20: *Valkyrie Marina Rinaldi*, 2014,
© Museu Coleção Berardo
S. 3, 5, 8, 10, 11: *Valkyrie Martha*, 2022,
© Atelier Joana Vasconcelos
S. 3, 4, 26, 32: *Jardim do Eden [Garden of
Eden]*, 2007–2024, © Agustí Torres
S. 4, 19, 29: *Marilyn (AP)*, 2011, © DMF –
Daniel Malhão Fotografia, Lisboa
S. 4, 28: *Coração Independente Vermelho
#3 (PA) [Red Independent Heart #3 (AP)]*,
2013, © Juergen Vogel - Courtesy Landes-
Museum Bonn
S. 4, 30, 31: *Valkyrie Thyra*, © Lionel Balteiro,
Atelier Joana Vasconcelos
S. 5, 12: *Flaming Heart*, 2019–2022, © Tang
Contemporary Art

S. 5, 13, 23: *Big Booby #5*, 2019, © Atelier
Joana Vasconcelos
S. 5, 14, 21, 24: *Finisterra*, 2018, © Luís
Vasconcelos – Courtesy Atelier Joana
Vasconcelos
S. 5, 25: *Pantelmina #1*, 2001, © DMF –
Daniel Malhão Fotografia, Lisboa
S. 3, 36: *Pavillon de Thé*, 2012, © Luís Vas-
concelos – Courtesy Atelier Joana
Vasconcelos
S. 4, 34: *Ostfriesland*, 2017, © Galerie
Scheffel
S. 6: *Joana Vasconcelos Retrato*, © Arlindo
Camacho for Atelier Joana Vasconcelos
S. 18: *Valkyrie Material Girl*, © Anne Greuzat
– Courtesy La Patinoire Royale |
Microvalkyrie, © Atelier Joana Vasconcelos

© Portrætter:
S. 7: Michael Staudt,
S. 24, 32: Claudia Dannenberg,
S. 31: Sonja E. Nökel,
S. 39: Melina Pötz

Illustrationer:
S. 1, 3, 19, 21, 22: Jürgen Schüller
S. 19, 20, 22: Nadine Harbarth,
Jürgen Schüller

10

32

16

36

4 Kort over museet

6 Indledning

8-12 Kreuzstall

10 Martha

12 Flaming Heart

13 Vidste du, ...?

14-17 Reithalle

16 Marina Rinaldi

17 Vidste du, ...?

23-25 Reithalle

23 Big Booby

24 Finisterra

25 Pantelmina

26-32 Slottet

28 Red Independent Heart

29 Marilyn

30 Thyra

31 Vidste du, ...?

32 Garden of Eden

33 Vidste du, ...?

34-37 Museum for Støbejernkunst

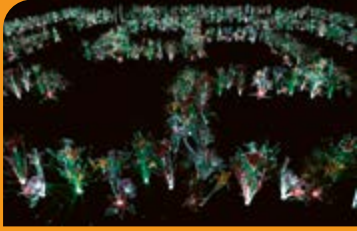
36 Ostfriesland

38 Vidste du, ...?

39 Arrangementer

INDHOLD

Slottet

Schlossinsel 1
24837 Schleswig

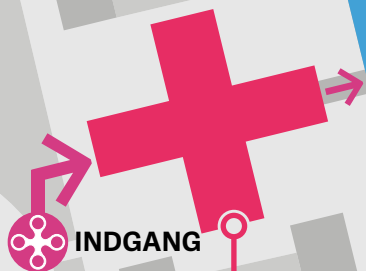

INDGANG

Museum for
Støbejernkunst

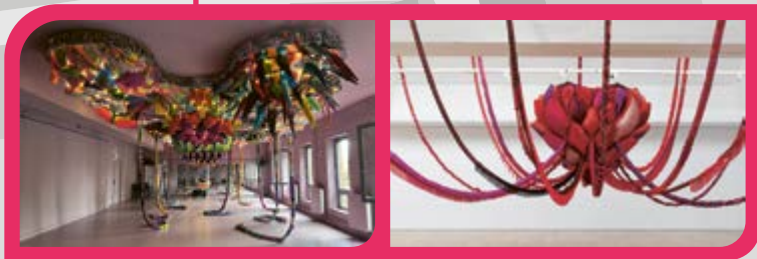
Ahlmannallee 5
24782 Büdelsdorf

Reithalle

Billetten er gyldig
i 2 dage

Kreuzstall

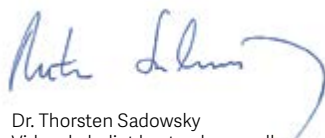

Joana Vasconcelos

Le Château des Valkyries

Joana Vasconcelos, født i Paris i 1971, kombinerer kunst, mode og design i sit arbejde med en unik overbevisningskraft og lethed. Udstillinger på Guggenheim-museet i Bilbao, slottet i Versailles, Uffizierne i Firenze og hendes optræden på Venedig-biennalerne i 2005 og 2013 har gjort hende til en globalt efterspurgt kunstner. Hun fortryller publikum med sine sensuelle værker. Joana Vasconcelos, hvis forældre vendte tilbage til Portugal fra eksil i Frankrig efter Nellikerevolutionen i 1974, ser sig selv som en kunstnerisk ambassadør for sit land. Hendes arbejde er præget af en påskønnelse af traditionelt portugisiske håndværks- og håndarbejdsteknikker, som hun gør brug af og tager med ud i verden. Hun støttes af et stort team i sit atelier i Lissabon.

I alt elleve monumentale installationer, herunder valkyrierne *Marina Rinaldi* (2014), *Martha* (2022) og *Thyra* (2023), udstilles. Joana Vasconcelos' valkyrier er selvsikkert svævende væsener lavet af stof, blonder, broderier, uld, pailletter, perler, fjer og lysdioder, der strækker deres tekstile kroppe ud i alle retninger og overtager og indtager rummene med blid kraft.

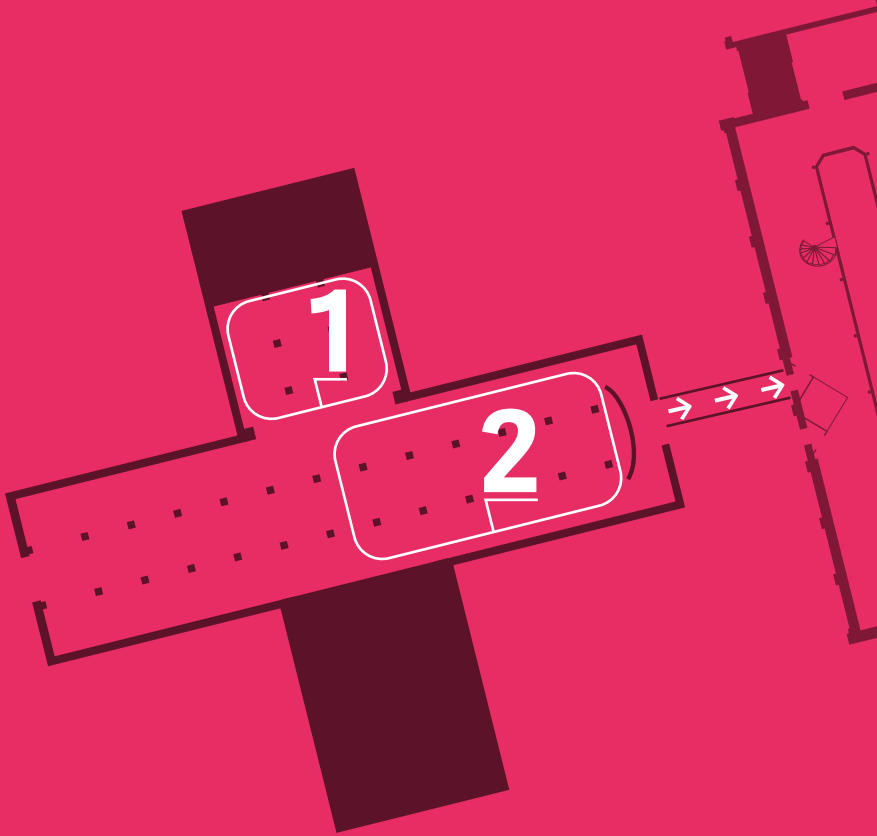
Dr. Thorsten Sadowsky
Videnskabeligt bestyrelsesmedlem
og direktør Museum for Kunst og
Kulturhistorie

KREUZSTALL

- 1 Flaming Heart
- 2 Valkyrie Martha

Valkyrie Martha

2022-2024

Ulrich Schneider | *Martha* indtager en særlig position i Valkyrie-gruppen af værker, som går langt ud over den visuelle perception takket være en komposition og koreografi skrevet specielt til hende. Ved at inkorporere musik og dans bliver kunstværket grænseløst. Det bliver synligt i de tentakler, der etablerer kontakt mellem danserne og valkyrien under forestillingen.

© Aurélien Melan

Digital danseaften

18.9., 9.10., 30.10. | Digital

Tilmelding på
service@landesmuseen.sh

“Jeg er imponeret over den måde, hvorpå Joana Vasconcelos konstant udforsker og legende overskrider kunstens grænser.”

Ulrich Schneider

Flaming Heart 2019-2022

Sonja E. Nökel | Det overdimensionerede hjerte i forskellige nuancer af rød og lilla består af håndlavede stofpuder med en oppustelig kerne. Det er hængt op i loftet ved hjælp af tentakel-lignende stofåre. Armene rækker ud i rummet og forbinder hjertet med omgivelserne. Det giver hjertet et tvetydigt udseende: det er tænkt som et menneskeligt organ såvel som en plante- eller dyreform. Med de hæklede mønstre, stofferne, pailletterne og frynserne forsøger Joana Vasconcelos at fremkalde barokke, overdådige dekorative elementer. Det rigt dekorerede kunstværk er tænkt som en hentydning til hjertets renhed. Det står stærkt over for enhver fristelse, uanset hvor lokkende den er, og bevarer sin uspolerede natur. De indbyggede LED-lys i værket, som lyser op i takt med menneskets hjerteslag, forstærker den dunkende fornemmelse i den imponerende krop.

“Hvis min lejlighed var stor nok, ville jeg straks hænge dette flammende hjerte op i loftet i stuen.” Sonja E. Nökel

Vidste du, ...?

... at kunsthåndværksteknikker som hækling og strikning har en lang tradition i Slesvig-Holsten og i Portugal?

Vi har sammenlignet traditionerne mellem Portugal og Slesvig-Holsten for dig:

1 Kunsthåndværk er en integreret del af kulturarven i begge regioner! Der findes et væld af håndarbejdsteknikker, som videregives på møder i lokalsamfundet og inden for familien.

2 Begge regioner bruger ofte traditionelle mønstre og motiver. I Slesvig-Holsten kan man dog genkende påvirkninger fra Skandinavien, såsom "Nordic Knitting" – skandinavisk strikning – , mens portugisisk håndarbejde er præget af arabiske påvirkninger eller de typiske lokale flisemønstre (azulejos).

3 Begge regioner arrangerer regelmæssigt markeder og udstillinger, hvor lokale kunsthåndværkere kan præsentere og sælge deres arbejde.

4 I Slesvig-Holsten er "nålebinding" eller "løkkeopslag" særlige håndarbejdsteknikker. Ved nålebinding bruges en enkelt nål til at danne løkker af garn og sætte dem sammen. Det blev traditionelt brugt til at lave sokker, handsker og huer og giver særligt robuste resultater.

5 I begge regioner er kunsthåndværk kendetegnet ved høj kvalitet og detaljeret arbejde. Det kræver præcise teknikker og kan være ret komplekst.

6 Filé-teknikken er en særlig form for hækling i den portugisiske håndarbejdstradition. Den er kendetegnet ved filigrane og gennembrudte mønstre. Denne teknik bruger tynde garner til at skabe luftige og gennemsigtige stoffer. Teknikken har fået sit navn fra det portugisiske ord for "tråd".

REITHALLE

1 Valkyrie Marina Rinaldi

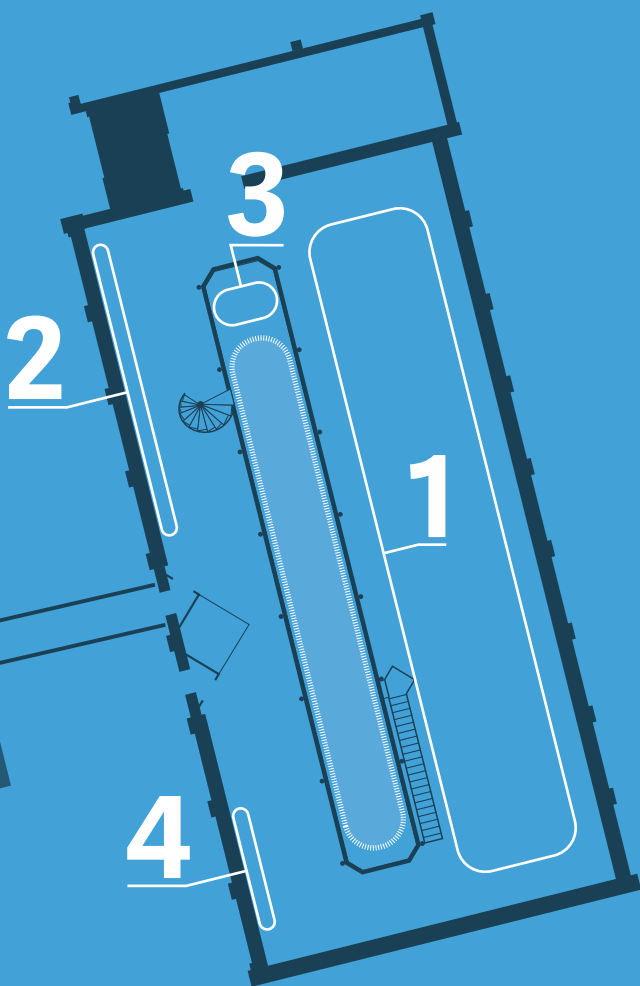
2 Pantelmina

3 Big Booby

4 Finisterra

Aktivitetsstation (på galleriet)

Valkyrie

Marina Rinaldi 2014

Thorsten Sadowsky | Denne valkyrie er en hyldest til den italienske skrædder Marina Rinaldi, som grundlagde et atelier for damemode i 1850'erne. Den italienske modeentreprenør Achille Maramotti (1927–2005), som opbyggede modekoncernen Max Mara et århundrede senere, ærede sin oldemor med designmærket Marina Rinaldi. Dette har i mere end fyrrer år været det første high fashion-hus, der klæder kvinder fra størrelse 40 og opefter, og yder hermed et vigtigt bidrag til bevægelsen for kropspositivitet.

“Denne svævende valkyrie er af overdådig, farverig elegance; pompøs i sin fremtoning og skabt af mange hænders delikate håndværk. En vidunderlig hyldest til kvindelig kreativitet og selvbestemmelse.” Thorsten Sadowsky

Vidste du, ...?

Hvad er en valkyrie egentlig?

Udtrykket “valkyrie” kommer fra oldislandsk og betyder oversat “at vælge dem, der er faldet i kamp”. Valkyrier er figurer fra den nordiske

mytologi. De afbildes traditionelt som kvindelige krigere, der er udvalgt af guderne, især Odin, til at samle sjælene af de modigste krigere i kamp og føre dem til Valhal. De vises ofte som smukke,

Vidste du, ...?

Fortsæt på side 18

Vidste du, ...?

men også krigeriske kvinder med våben og rustninger. Valkyrier ses derfor som et symbol på taperhed, styrke, død og skæbne.

Du kan også finde valkyrier her!

- **Opera:** "Die Walküre" (Valkyrien) er anden del af Richard Wagners opera i fire akter "Der Ring des Nibelungen" (Nibelungens ring).
- **Litteratur og kunst:** Udtrykket "valkyrie" bruges nogle gange til

at beskrive stærke, uafhængige og krigeriske kvindelige karakterer.

- **Popkultur:** Her bruges udtrykket nogle gange metaforisk til at beskrive stærke og seje kvinder, især dem, der arbejder i erhverv eller aktiviteter, der traditionelt betragtes som maskuline, som f.eks. militæret eller sportsverdenen.
- **Teknologi:** Betegnelsen "valkyrie" bruges af og til også om forskellige produkter, tjenester eller projekter for at skabe en association til styrke, pålidelighed eller innovation.

↑ Material Girl, 2015

Mikrovalkyrie, 2014 →

Strikke- og lappeklub

Mere information på side 39 |
Gottorp Slot & Museum for
Støbejernskunst

Hej og velkommen!

Jeg hedder Fredi, og jeg bor på Gottorp Slot. Har du allerede set den kæmpestore sko? Den er lavet af kunstneren Joana Vasconcelos.

Hm, jeg kender disse dele et eller andet sted fra... Måske kan min ven Carl fra Museum for Støbejernkunst hjælpe mig.

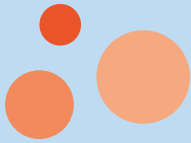
Kan du genkende, hvad skoen er lavet af?

Jeg tror, Joana mener, at kvinder ikke kun kan lave mad derhjemme, men også kan have det sjovt og være succesfulde uden for hjemmet. Hun har derfor opkaldt skoen efter en berømt skuespillerinde: Marilyn Monroe.

Hej Fredi! Selvfølgelig kan jeg hjælpe dig: Det er gryder og låg. Hvorfor tror du, Joana har lavet en sko ud af dem? Tilhører den en kæmpestor prinsesse?

Hvad kunne du tænke dig at skabe et kunstværk af?

Fredi er løbet tør for uld. Hvilken tråd fører til Carls garnnøgle?

Mange af Joanas værker er lavet af stof eller uld. Mange mennesker arbejder for hende. Nogle er særligt gode til at strikke, andre kan hækle eller sy. Sammen fremstiller de farverige stofskulpturer. Joana kalder en del af dem for valkyrier. De er ofte dedikeret til stærke kvinder.

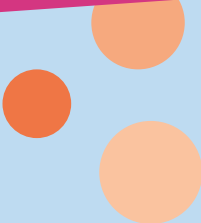

1 2 3

Hvad hedder valkyrierne i vores udstilling?

- Martha
- Fredi
- Thyra
- Marina Rinaldi
- Joana

Kom op på galleriet! Her finder du helt mange aktiviteter.

Se godt efter:
Hvilket værk hører dette udsnit til?

Hvilke ord passer til Joanas kunst?
Sæt en streg under dine yndlingsord!

hæklet
hyggelig skinger
oplyst **tung** grov
sjov mønstret **kraftfuld**
frynset stille
modig

Åh ja,
og udsigten
er helt sikkert
fantastisk!

Løsnings: Valkyrier: Martha, Thyra, Marina Rinaldi |
Garnøgler: 2 | Se godt efter: Finisterra.

Fredi, du er nødt til at besøge mig på Museum for Støbejernskunst! Der er et kunstværk af Joana, som du endda kan gå ind i..

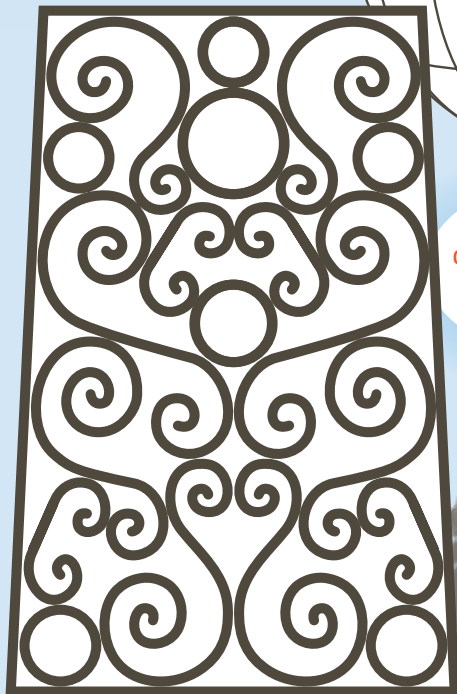
Virkelig? Det er jeg spændt på ...

Kanden består af jerdele som et altangitter. De danner et flot mønster.

Wow, du har jo slet ikke fortalt mig, at det er en tekande!

**Hvordan skal din kande se ud?
Design dit eget mønster!**

Til farvelægning

Udstillingen er virkelig rigtig gode, Carl.

Vi håber, du vil nyde Joanas kunst på vores museer!

Big Booby #5

2019

Sonja E. Nökel | Den fremadbøjede stofkrop er en hentydning til den kvindelige buste. Symbolsk vises det "store bryst" stående oprejst for evigt i dette værk – strammet og bragt i position ved hjælp af metalkroge. *Big Booby* er tænkt som en understregning af det sociale pres, der hviler på kvinder i mange samfund. De forventes at balancere liv, arbejde og familie, samtidig med at de skal se godt og tonet ud.

Big Booby's hæklede mønster og den anvendte teknik minder også om en overdimensioneret grydelap. I den håndværksmæssige tradition i Portugal er hæklearbejdet forbeholdt kvinder, som lavede en lang række hverdagsgenstande til deres private og hjemlige liv.

Finisterra 2018

Ulrike Biedenbänder | Dette værk er et af flere hæklede malerier, hvor grænserne mellem maleri, skulptur og kunsthåndværk nedbrydes. Inspireret af landskabsmaleri og udført i denne traditionelle tekstile håndværksteknik er hæklede bjerg- og dalformationer lagt oven på hinanden i en barok ramme. De tredimensionelle hæklede puder kommer ud af billedrammen og er tænkt som en legende invitation til at udforske form, farve og tekstur. Titlen Finisterra står for verdens ende og refererer samtidig til et forbjerg i det nordvestlige Spanien. Men den faktiske geografiske ende af den europæiske verden ligger i Portugal, omkring 40 kilometer vest for Lissabon, hvor dette værk blev skabt.

”Min første impuls var, at jeg ville putte mig ind i værket.”

Ulrike Biedenbänder

Pantelmina #1

2001

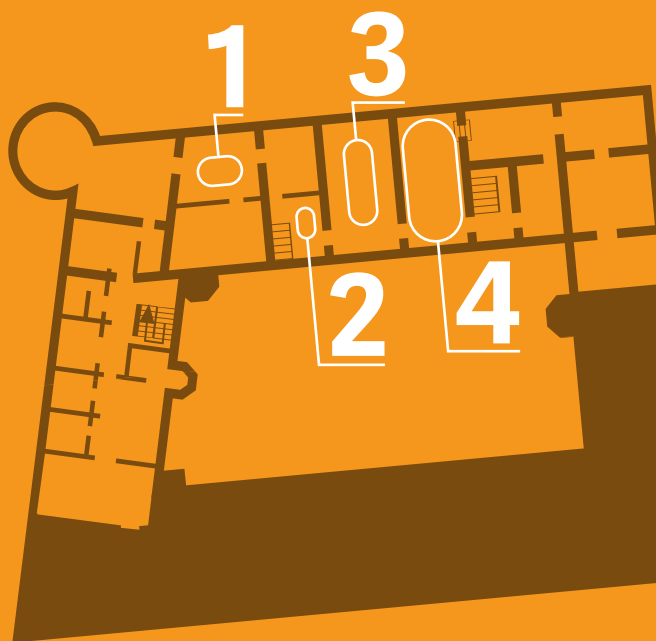
Sonja E. Nökel | Med dette værk hentyder Joana Vasconcelos til kvindens rolle i samfundet og dermed til temaerne moderskab, seksualitet og arbejde. Især den strikketeknik, som kunstneren bruger, er traditionelt forbundet med kvinders manuelle arbejde. I lang tid blev dette set som ufaglært. Mens kvinders arbejde således er lokaliseret som hjemligt og privat, finder mænds arbejde sted i det offentlige rum. Med *Pantelmina* tager Joana Vasconcelos fat i denne skelnen og kombinerer kunstværkets aflange form med uldstrik, stærke farver og vekslende mønstre. På den måde sætter værket spørgsmålstejn ved samfundets forudfattede

opfattelser af køn. Titlen er en hentydning til lægemidlet "Pantelmin", som bruges mod tarmparasitter. Ifølge kunstneren er værket en slags modfor-slag til den minimalistiske skulptur og samtidig en ironisk kommentar til den historiske underordning af kvinder i kunstverdenen.

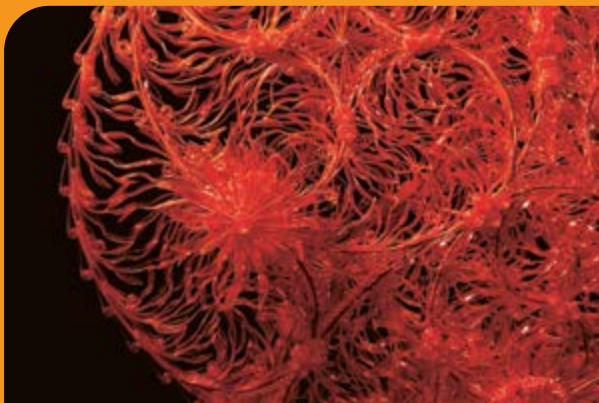
"Når jeg ser på værket, vil jeg gerne befri den bundne slangestruktur fra de fastgjorte klemmer." Sonja E. Nökel

- 1 Red Independent Heart
- 2 Marilyn
- 3 Valkyrie Thyra
- 4 Garden of Eden

1. ETAGE
Adgang via rundtur kunst og kultur

Red Independent Heart #3 (AP)

2013

Thorsten Sadowsky | *Red Independent Heart* præsenterer et kæmpe "Heart of Viana", det berømte symbol for byen Viana do Castelo i det nordlige Portugal. Det er et filigransmykke, som oprindeligt var et symbol på religiøs hengivenhed og dyrkelse af Jesu hjerte. I Joana Vasconcelos' værk er det lavet udelukkende af rødt plastikbestik. Ophængt i en krog i loftet udfører hjertet en roterende bevægelse, der minder om livets cyklus. Det ledsages af tre fadosange sunget af Amália Rodrigues (1920–1999), den store diva inden for portugisisk musik i anden halvdel af det 20. århundrede. *Red Independent Heart* er en kraftfuld og følelsesladet installation af lyd, bevægelse, plastik og kunst, der fortæller om rigdom, kærlighed og død.

Vidste du, ...?

AP = Artist's Proof / kunstnerens eksemplar

Marilyn (AP) 2011

Ulrike Biedenbänder | De to gigantiske damepumps lavet af gryder og grydelåg har til formål at sætte spørgsmålstejn ved kvinders rolle som husmødre. Som et readymade overføres et uglamourøst husholdningsobjekt til et nyt associativt rum. Den sexede damesko er et element, der både styrker kvinder i verden og begrænser deres bevægelsesfrihed.

Titlen *Marilyn* bringer den usynlige husmor i dialog med det meget sete sexsymbol Marilyn Monroe (1926–1962). Titlen refererer også til den gyldne æra i Hollywood, hvor en særlig form for elegance og tiltrækningskraft blev udstillet på den store scene. Med dette værk ønsker Joana Vasconcelos at nedbryde stereotyper og stimulere en fortælling i flere lag.

“Jeg ville til enhver tid foretrække en gryde frem for et par pumps.”

Ulrike Biedenbänder

Ved at bruge gryder fra det portugisiske firma Silampos er der også en direkte reference til Portugal i dette værk.

Valkyrie Thyra

2023

Sonja E. Nökel | Dette imponerende værk var oprindeligt en sidearm i stof til den store valkyrie *Miss Dior*, som blev vist frem ved Diors show for efterår/vinter 2023-kollektionen. De anvendte materialer er kombineret med stoffer, der er karakteristiske for modehuset Dior. Ved modeshowet gik modellerne ind under valkyrien og var således en del af værket. Under navnet *Thyra* fik en af *Miss Diors* sidearme en ny identitet specielt til udstillingen på Gottorp Slot. I slotskapellet svæver hun over de besøgende til gudstjenesten. *Thyra* hentyder til Danmarks første dronning, Thyra Danebod (ca. 880–935), som i dansk nationalromantik bl.a. betragtes som initiativtager til det lokale befæstningssystem *Dannevirke*.

“Dette er nok det eneste modeshow, jeg er ked af ikke at have været til ;)” Sonja E. Nökel

"Mange valkyrier består af flere uafhængige moduler, så de kan tilpasses individuelt. Kun således er det mulig, at vi kan vise *Thyra* uafhængigt af *Miss Dior*." Sonja E. Nökel

Vidste du, ...?

Hvad er Nellikerevolutionen?

Nellikerevolutionen refererer til det fredelige militærkup den 25. april 1974 i Portugal, som gjorde en ende på det autoritære diktatur. Revolutionen blev opkaldt efter de røde nellikeblomster, som oprørerne og

befolkningen bar. Revolutionen førte til, at der blev indført en demokratisk regering og markerede afslutningen på det portugisiske kolonistyre i Afrika. Den havde vidtrækkende politiske, sociale og kulturelle konsekvenser for Portugal og dets tidligere kolonier.

Vidste du, ...?

Fortsæt på side 33

Garden of Eden

2007-2024

Ulrich Schneider | Installationen *Garden of Eden* refererer til det mest kunstfærdige blomsterbeddesign i barokhaven, broderiet. Fra et fugleperspektiv minder det om broderier. Men hvor barokhavens afskårne buksbomplanter omkranser præcist afgrænsede organiske former, viser *Garden of Eden* en labyrint af fluorescerende blomster. Selve blomsterne er meget kunstfærdigt formet af menneskehænder og vækkes kun til live af kunstigt lys.

"Jeg synes, det er imponerende, hvordan Joana Vasconcelos tager grundlæggende designprincipper inden for havekunst og skubber dem til grænserne for det tænkelige med sin umiskendelige signatur." Ulrich Schneider

Vidste du, ...?

... at de sociale og politiske forhold for kvinder i Portugal er blevet væsentligt forbedret siden *Nellikerevolutionen* i 1974?

Her er nogle eksempler på vigtige forandringer.

1974 *Nellikerevolutionen*: Kvinder spiller en aktiv rolle i protesterne og kæmper for politisk frihed og ligestilling.

1976 For første gang garanteres **ligestillingen** mellem mænd og kvinder i den portugisiske forfatning.

1981 **Stiftelse af *Movimento Democrático de Mulheres (Demokratisk Kvindebevægelse)***. MDM kæmper for kvinders rettigheder på forskellige områder og spiller en vigtig rolle i den feministiske aktivisme i Portugal.

1997 **Ligestillingsloven bekendtgøres.**

2007 **Lov om bekæmpelse af vold i hjemmet.**

2011 ***Conselho Nacional das Mulheres Portuguesas (det portugisiske kvinderåd)***

stiftes for at repræsentere kvinders interesser og rettigheder i Portugal og for at fremme politikker for ligestilling mellem kønnene.

2014 En **lov om afkriminalisering af abort** implementeres fuldstændigt.

2015 Joana Marques Vidal udnævnes til **Portugals første kvindelige rigsadvokat.**

2020 En **lov om ligeløn** vedtages. På grund af stigningen af vold i hjemmet under COVID-19-pandemien vedtager Portugal en **lov, der styrker foranstaltningerne til at støtte og beskytte ofre for vold i hjemmet.**

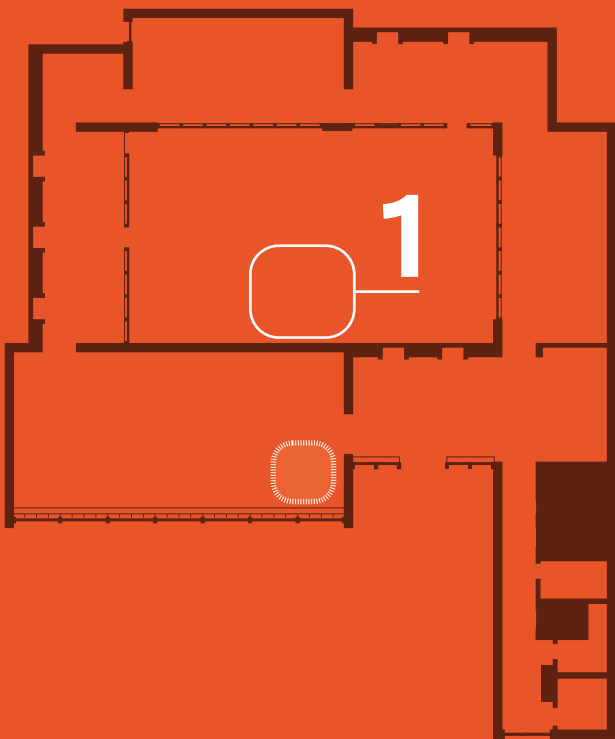
MUSEUM FOR STØBEJERNSKUNST

1

Ostfriesland

Aktivitetsstation

Ostfriesland

2017
(Østfrisland)

Ulrike Biedenbänder | Både den østfriesiske og den portugisiske te-tradition går tilbage til det 17. århundrede. I begge tilfælde er te blevet en definerende del af kulturen. Med sit værk *Ostfriesland* henleder Joana Vasconcelos opmærksomheden på den regionale og globale betydning af de historiske tehandelsruter og deres indvirkning den dag i dag. Denne monumentale, fritstående tekande i smedjernen er en del af en serie af „tepavilloner“. Overgroet med jasminplanter bliver de til blomsterskulpturer. Smedejernsgitterets dekorative design citerer traditionelle portugisiske arkitektoniske elementer, som man stadig kan finde i by- og landområderne i dag.

Té Danzante (PA), 2018, ©Tania Dolvers

“Jeg er spændt på at se, hvordan tekandens udseende vil ændre sig i løbet af udstillingen, når den duftende jasmin vokser op ad den.” Ulrike Biedenbänder

Tekanden er også en hyldest til Katharina af Braganza (1638–1705), som bragte teen til England gennem sit ægteskab med kong Charles II (1630–1685). I en hentydning til Alice i Eventyrland bliver de besøgende til teblade i tekanden ved at ændre skalaen.

Vi viser her to forskellige versioner fra serien af “tepavilloner”. Til venstre Pavillon de Thé i Versailles og til højre ser du en detalje fra Té Danzante.

Vidste du, ...?

Mere baggrunds-
information på side 38

Vidste du, ...?

Og hvad med te?

5 fakta om en af verdens yndlingsdrikke

1 Den ældste teplantage i Europa hører til Portugal og ligger på Azorerne.

2 Den portugisiske prinsesse Catherine af Braganza (1638–1705) blev gift med den engelske konge Charles II for at styrke forholdet mellem de to lande. Hun etablerede tedrikning i England efter at øl sandsynligvis var den eneste forfriskning, der blev tilbudt efter hendes ankomst. Legendene siger, at hun transporterede sin te i kasser mærket **"Transporte de Ervas Aromáticas"** (transport af aromatiske urter). Det siges at have ført til den engelske stavemåde tea for te.

3 Med omkring 300 liter er forbruget af te pr. indbygger i Østfrisland meget højere end i resten af Tyskland.

4 Te var og er meget vigtigt for østfriserne. Selv den preussiske konge Frederik II (1712–1786) mislykkedes i sit forsøg på at forbyde teforbruget. Også Napoleons senere fastlandsspærring (1806–1814) blev omgået af østfriserne ved at smugle te ind, for at sikre adgangen til deres yndlingsdrik.

5 Ud over den stærke østfrisiske te (som regel en blanding af Assam-teer) omfatter den østfrisiske teceremoni også kandis i store stykker (*Kluntje*), en lille sky af fløde (*Wulkje*) og selvfølgelig fred og nydelse under *Teetied*. Den østfrisiske tekultur er endda blevet optaget på UNESCO's liste over immateriel kulturarv.

Forenede generationer #jointgenerations

Arrangementsserie

Yoga på museet
fra 8.5. | Gottorp Slot

Kinderfest
Børnefest
1.6. | Museum for Støbejernskunst

Insel.Rauschen
Lang museumsnat på slotsøen
5.7. | Gottorp Slot

Mad Tea Party
Sommeraften med musik
2.8. | Museum for Støbejernskunst

Strikke- og lappeklub
Gottorp Slot & Museum for Støbejernskunst

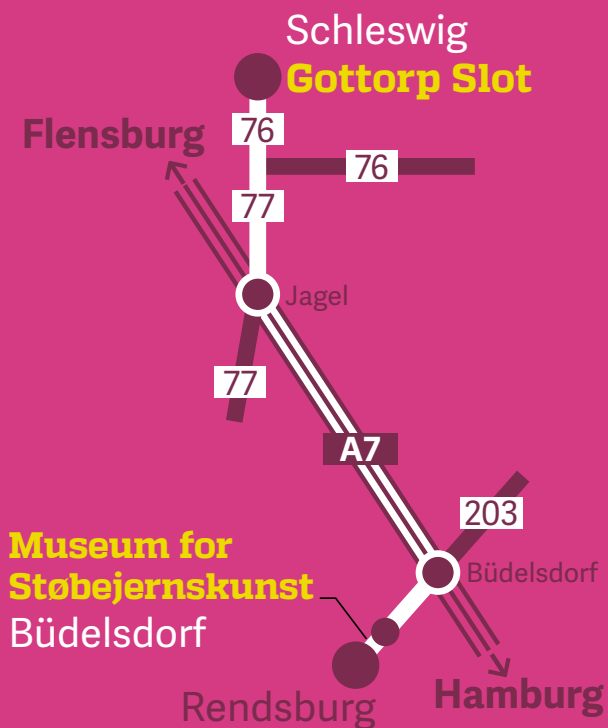
Holger Ceglars
(Service)

- : **Booking og tilmelding:**
- : service@landesmuseen.sh
- : 04621 813-222 eller online

**Flere arrangementer
og informationer**

Sådan finder du os:

**Museumsinsel
Schloss Gottorf**

Landesmuseen SH

**Eisenkunstguss
Museum
Büdelsdorf**

Landesmuseen SH